

Pastiersky list KBS pri príležitosti blahorečenia dona Titusa Zemana v Bratislave

Drahí bratia a sestry,

v týchto dňoch dostávame cenný dar na posilnenie našej viery. Dar, v ktorom sa ukrýva príklad odvahy, rozhodnosti a ochoty na službu bližným. Týmto darom je pre nás blahorečenie muža, ktorý dokázal, že na Božie povolanie je možné odpovedať aj v ťažkých časoch a za mimoriadne náročných okolností.

Vo februári tohto roku Svätý Otec František vydal dekrét o mučeníctve dona Titusa Zemana, saleziánskeho kňaza, ktorý dokázal žiť Božiu vôľu bez ohľadu na nemilosrdné prenasledovanie zo strany nepriateľov viery a odporcov Boha. Už o štyri týždne, v sobotu 30. septembra 2017, budeme v Bratislave sláviť blahorečenie tohto mučeníka za duchovné povolania.

Titus Zeman sa narodil 4. januára 1915 vo Vajnoroch. Spolu s deviatimi súrodencami prijal dar viery v Boha od svojich rodičov Jána a Agnesy. Titus mal iba desať rokov, keď sa na príhovor Panny Márie uzdravil z vážnej choroby. Vtedy dal Božej Matke sľub: „Stanem sa saleziánskym kňazom.“ A slovo dodržal. 23. júna 1940 prijal v Turíne ako salezián kňazskú vysviacku. Potom sa vrátil na Slovensko a pôsobil v Bratislave, v Trnave a v Šenkviaciach ako mimoriadne horlivý duchovný syn Dona Bosca. Očití svedkovia naňho spomínajú ako na Božieho muža: Čo veril a učil, to naplno žil a uskutočňoval.

Je známe, že don Titus bol mužom činu. Nesmieme však zabudnúť, že bol na prvom mieste mužom modlitby. Bolo preňho typické, že v rukách často nosieval breviár alebo ruženec. A keď sa práve s niekým, kto potreboval pomoc, nerozprával, veľa sa modlil. Podľa očitých svedkov sa na Titusovi dalo poznať, keď hovoril s Bohom, či prosil Pannu Máriu za svoje saleziánske a kňazské poslanie. Práve modlitbu a osobnú askézu totiž pokladal za „zlatý poklad“ a skrytý základ všetkých pastoračných aktivít.

V jeho vlastnoručne napísanej žiadosti o kňazskú vysviacku nachádzame tieto slová: „Dúfam, že Najsvätejšia Panna Mária Pomocnica – ktorá bola voči mne vždy veľkodušná svojou pomocou – bude ma chcieť vziať ešte viac pod svoju ochranu, keďže budem zviazaný ešte väčšími putami s Ježišom a s ňou. Nech mi svätý don Bosco pomáha z neba, aby som mohol naplniť moje povinnosti s tou horlivosťou a s tým zápalom, ktorým bol on zapálený.“ Zo slov mladého Titusa priam žiari túžba po duchovnom živote a kňazskej službe. Hĺbka a stálosť jeho odovzdanosti však čoskoro musela prejsť tvrdou skúškou.

Prečo ho mučili? Keď komunisti zatvorili semináre a internovali rehoľníkov, Titus Zeman prišiel s myšlienkou pomôcť seminaristom, aby doštudovali v Turíne a tam prijali kňazskú vysviacku. Chcel ich do Turína sprevádzať osobne. Samozrejme, poznal nebezpečenstvá spojené s prechodom ostro stráženej hranice, ale vyšší cieľ, záchrana kňazských povolaní, mu dodávali silu uskutočniť tento plán - v duchu slov Pána Ježiša v evanjeliu dnešnej nedele: „Kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho“ (Mt 16, 25).

Dvakrát sa prechod cez hranice podaril. Pri treťom pokuse však dona Zemana a ďalších členov výpravy zatkli. Potom ho vypočúvali a mučili. Počas bezmála šesťdesiatich výsluchov ho topili vo výkaloch, spôsobovali mu nepredstaviteľné bolesti, bitkami a kopancami mu vybili zuby, zlomili kľúčnu kosť aj nosnú prepážku, poškodili sluch. Ponižovali ho, nechali nahého v zime, lámali drogami, vyhrážali sa mu obesením. Ako vedúceho výpravy napokon Titusa Zemana komunisti dňa 22. februára 1952 odsúdili na 25 rokov väzenia.

V skutočnosti však bolo ich cieľom urobiť z neho muža určeného na likvidáciu. Po takmer trinástich rokoch mučivého väznenia bol v roku 1964 so zničeným zdravím podmienenčne prepustený. Zostávalo mu len pár rokov života. V civilnom zamestnaní, ako skladník, potom vydával svedectvo Božieho

služobníka, ktorý odpustil svojim prenasledovateľom. Don Titus vedome prijal z Božích rúk povolanie mučeníka. Po prepustení na slobodu odmietal hovoriť o zverstvách prenasledovateľov, a modlil sa za nich.

Následky mučenia, ktoré vo väzení podstúpil, spôsobili jeho predčasnú smrť 8. januára 1969. A pri jeho pohrebe z úst tajného provinciála saleziánov, dona Andreja Dermeka, zaznelo toto vyznanie: „Dnes sme tu pochovali mučeníka“. Od tej chvíle sa začala šíriť povesť jeho svätosti a mučeníctva.

Milí bratia a sestry. My v súčasnosti žijeme v čase slobody, za ktorú iní v minulosti draho zaplatili. Táto naša doba je ale paradoxne poznačená krízou rozhodnutí. Ľudia dnes nechcú robiť kroky, ktoré zaväzujú na celý život. Mnohým sa zdajú náročné, niektorí ich dokonca vyhlasujú za prekonané, či zbytočné. Chceme radšej všetko, čo sa ponúka, rad-radom vyskúšať. Ideálne s možnosťou vrátiť, odstúpiť od zmluvy, nič neriskovať. Vidíme okolo seba neochotu sľúbiť manželskú vernosť, aj obavu zasvätiť sa večnými sľubmi, či natrvalo prijať kňazskú službu. Za tým všetkým je ale hlboko ukrytá rovnaká príčina: nedostatok našej viery v Božiu prítomnosť, Božiu pomoc a Božiu prozreteľnosť.

Don Titus Zeman nám – do týchto čias ustráchaného prítmnia pohodlnosti a svojvôle – žiari svetlom odvahy a vernosti; jasom ochoty čeliť aj vážnym rizikám, keď ide o dobrú vec. Jeho príbeh je symbolom rozhodne daného a obetavo dodržaného slova. Na celý život. Nie však z ľudskej, ale z Božej moci, a vďaka dôvere v Božiu pomoc. Prestať túžiť po cieľoch, ktoré nás presahujú, práve to znamená ísť skutočne do rizika. Do rizika, že zakrpatíme a nepohneme sa z miesta. V duchu slov Svätého Otca Františka je don Zeman výzvou pre všetkých, čo len „polihujú na gauči“, aby vstali a nabrali odvalu k vyšším cieľom.

Milí bratia a sestry, pozývame vás na slávnosť blahorečenia mučeníka dona Titusa Zemana do Bratislavy-Petržalky.

Bude to v sobotu 30. septembra 2017 na mieste, ktoré mnohí z vás poznajú: tam, kde sv. Ján Pavol II. pred štrnástimi rokmi osobne blahorečil gréckokatolíckeho biskupa Vasil'a Hopka a sestru Zdenku Šelingovú.

Miestom trvalého uctievania telesných pozostatkov mučeníka dona Titusa Zemana sa potom stane Kostol Sedembolestnej Panny Márie v jeho rodisku, vo Vajnorochoch.

Kto môžete a vládžete, prídte osobne zažiť duchovnú radosť, povzbudenie aj posilu z tohto daru pre našu Cirkev. Chceme tam spoločne ďakovať, ale aj prosiť o príhovor dona Titusa za nové duchovné povolania, ktoré tak veľmi potrebujeme.

Práve v deň blahorečenia zámerne začneme aj deväťmesačnú prípravu na Národné stretnutie mládeže „P18“, ktoré bude o rok v Prešove. Pozývame mladých, aby prišli už teraz do Bratislavy s nádejou, že práve medzi nimi Boh vzbudí odvalu, rozhodnosť a ochotu pomáhať blížnym, a azda aj duchovné povolania.

Nech nás príklad nového blahoslaveného vedie k odvážnej vernosti evanjeliu Ježiša Krista, aby osobné dejiny svätých neboli pre nás len pohľadom do minulosti, ale najmä povzbudením ku konkrétnemu konaniu dnes, i do budúcnosti.

Žehnajú vás biskupi Slovenska: V mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

(Pastiersky list sa číta v nedeľu, 3. septembra 2017, namiesto homílie.)